

Приветствено слово на Негово Светейшество Вселенския патриарх Вартоломей при интронизацията на новия Български патриарх Даниил

Ваше Блаженство, Софийски митрополите и Патриарше на цяла България,
господин Даниил

Ваши Блаженства и Преосвещения, представители на поместните свети
Божии църкви,

Други почитаеми братя архиереи,

Ваше Величество,

Ваше Превъзходителство, господин Президент,

Ваше Превъзходителство, госпожо Председател на Народното събрание,

Ваше Превъзходителство, господин Министър-председателю и други най-видни ръководители на страната,

Почитаеми представители на останалите християнски вероизповедания и религии,

Ваши Превъзходителства представители на дипломатическите мисии в страната,

Благоговейни клирици от всяка степен и преподобни монаси и монахини,

Възлюблени чедо на светата Православна църква в София и в цялата богоспасаема страна – България.

Трябва добродетелите да се насаждат ведно с вярата, а двете заедно да съграждат достойния човек. Защото правилните догмати украсяват живота, а чистотата на делата свидетелства за божествеността на вярата [1].

Днес, многообични и многопочитаеми в Христа Бога брате, господин Даниил, виждаме в лицето на Ваше Блаженство, който току-що бяхте избран с каноническо решение за Софийски митрополит и Патриарх на цяла България, да се осъществяват и потвърждават тези думи, които преди близо хиляда и двеста години е изрекъл към българския княз Борис-Михаил нашият предшественик Фотий Велики, понеже правотата на вярата е гаранция за красотата и благолепието на живота, а скъпоценният камък на божествените догмати и сиянието на благочестието възвестяват хубостта и истината на житието.

Облобизаваме и прегръщаме Ваше Блаженство с дълбока любов и особена почит по случай избора Ви на първопрестолната катедра на Църквата в България като приемник на блаженопочиналия и приснопамятен Ваш предшественик – кроткия и тих патриарх Неофит, и с много надежда и благо очакване, със силен глас и трепетно сърце възгласяме: ДОСТОЕН!

Всички днес събрани „наедно“, както в горницата на светата Петдесетница, виждаме с ума на сърцето си огнените езици на Светия Дух – Утешителя, като още едно историческо явление в този знаменит момент. Ставаме и ние свидетели и продължители на свещената история на Църквата и добавяме по нещо малко към непрекъснатата последователност на вярата и потвърждаваме и ние, според силите си, неизменния завет на отците ни.

Разбира се, Източноправославната Църква не страда от синдрома на

„историцизма“, тоест, от изчерпване на нейната актуална реалност и на нейната същност в едно маниакално зацикляне в случайни и отминали събития, защото историята никога не е била безоблачна. Тъкмо обратното, бихме казали открито, че тя е била неспокойна и изпълнена с множество възмущения. Отношенията, прочее, между нашата Константинополска света Велика Христова Църква с Вашата тук съ-избраница Църква, свети брате, понякога са били конфликтни и мъчителни. Въпреки това обаче историческото минало не може да бъде критерий за църковния живот, тъй като Църквата представлява есхатологична реалност, а не реалност от миналото. Разбира се, историята учи и който не се поучава от грешките и страстите от историческото минало, неизбежно ще претърпи последствия в бъдеще.

Църквата на Константинопол като обща майка-хранителка на всички православни църкви е вървяла, върви и – по Божията воля – ще върви винаги в историческия си живот с постоянна вяроност към есхатологията, тъй като именно там се намира истината на нещата, без, разбира се, да изоставя особения си авторитет и да пренебрегва историята, тъй като в противен случай би изпаднала в един идеалистически начин на съществуване.

За съжаление днес някои православни братя разгръщат неоснователна полемика срещу същността на отговорностите на всеки един Константинополски архиепископ, който въплъщава жертвената природа на тези отговорности, както те са формулирани с действието на Всесветия Дух в неизменните канонични решения на светите Вселенски събори и както животът и вековната практика на Църквата са ги тълкували неотклонно.

Главното възражение на малодушните и неблагодарни към тяхната майка-благодетелка – Великата Христова църква, се концентрира в това, че първенстващото място в жертвата и следователно в честта на Константинополския Архиепископ се е дължало на исторически дадености и състояния, безвъзвратно отминали (във времето) и следователно всички те днес имали само музейна и изследователска стойност, като нарочно и преднамерено пренебрегват факта, че тези отговорни привилегии (прерогативи) служат изключително на спасителната, сиреч на есхатологичната перспектива на Църквата, а не на някакви светски амбиции или властнически настроения.

Повтаряме настойчиво, дори и с риск да бъдем сметнати за банални, че отговорностите на Константинополската църква са установени от светите Вселенски събори, което ще рече: от Самия Всесвят Дух и от богоносните

отци, които вслушвайки се в Неговите деликатни и боготворчески нашепвания са описали непоклатимия опит на Църквата.

Именно този животворен опит на Църквата ви носим днес вам, братя и чеда, участвайки лично във вашата радост, която е радост и тържество за целокупната Една, Света, Съборна и Апостолска Църква. За този опит свидетелстваме днес пред това свято събрание: нашия опит от носенето на кръста Христов, на страданията заради Неговата любов, на светостта, на единството, на помирението, на съгласието, на взаимодействието и на солидарността и на всичко онова, което съпътства и е характерно за истинния и автентичен църковен живот.

Приветстваме единомудрия почин да бъдем поканени – за първи път в църковната практика – да присъстваме лично на избора и на въздигането на първия сред вас. Това изключително обнадеждаващо събитие ни дава нова перспектива в междуправославните отношения и по този начин открива нова епоха. Тази епоха трябва да бъде белязана с надмогването на историческите ограничения, на изолационизма и на самодостатъчността и с радостни сърца да открие пътя за възвръщане на „църковността“ в междуправославните отношения.

Като казваме това, обични и възжелани братя и чеда, въздаваме хвала и славословие на Трисветия Бог и отечески благославяме христолюбивия български народ, който пръв прегърна проповядването от Константинополската църква-Майка благовестие на спасението в Христос.

А на тебе, Блаженейши брате, благопожелаваме да бъдеш пример за подражание, неотклонно насочен и хвърлил котва в тихите и безоблачни пристани на светата и Велика Христова Църква. В скромния, но вечно светец „Фенер“, ти винаги ще намираш разбиране, подкрепа и помощ. В него ще се оживотворяваш от живителните струи на Богородичния Град, който с велико търпение и дълбоко вътрешно благодарение пази правотата на вярата и каноничното предание на здравата еклесиология.

И тъй, заедно с богоречивия апостол Павел ви „моля да постъпвате достойно за званието, за което сте призвани, с всяко смиреномъдрие, кротост и великодушие, като се търпите един други с любов и залягате да запазвате единството на духа чрез връзките на мира. Едно тяло сте и един дух, както сте и призвани към една надежда на вашето звание; един е Господ, една е вярата, едно е кръщението, един е Бог и Отец на всички, Който е над всички, и чрез всички, и във всички нас.“ (Еф. 4:1-6).

Бъди крепък, свети брате! Достоеен!

[1] От писмото на светейшия Цариградски патриарх Фотий до Българския владетел Михаил „Кое е работа на владетеля“ , PG 102, 629 В.

bg-patriarshia.bg